

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2284/2024
25.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Драган Васић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Београдски водовод и канализација“ из Београда, чији је пуномоћник Свето Раковић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против става један изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5060/23 од 23.11.2023. године, у седници од 25.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 5060/22 од 23.11.2023. године у ставу један изреке и пресуда Првог основног суда у Београду П1 5524/21 од 11.04.2023. године у ставовима од другог до тридесет другог изреке, тако што се:

ОДБИЈА као неоснован тужбени захтев тужиоца да се утврди да су ништави Уговори о обављању привремених и повремених послова, заведени код ЈКП „Београдски водовод и канализација“ са седиштем у Београду, под бројем 355943 I 6-1 од 05.08.2014. године, под бројем 55823 I 6-1 од 12.11.2014. године, са Анексом I број 3758 I 6-1 од 27.01.2015. године, под бројем 11158 I 6-1 од 09.03.2015. године, под бројем 33151 I 6-1 од 30.06.2015. године, под бројем 66038 I 6-1 од 07.11.2015. године, под бројем 814 I 6-1 од 06.01.2016. године, под бројем 27118 од 06.05.2016. године, под бројем 52487 од 01.09.2016. године, под бројем 81066 од 23.12.2016. године, под бројем 28031 од 26.04.2017. године, под бројем 55213 од 15.08.2017. године, под бројем 95375 од 30.12.2017. године, под бројем 27727 од 25.04.2018. године, под бројем 60125 од 29.08.2018. године, под бројем 90145 од 20.12.2018. године, под бројем 23660 од 19.04.2019. године, под бројем 51993 од 26.08.2019. године, под бројем 82244 од 24.12.2019. године, под бројем 20944 од 24.04.2020. године, под бројем 23947 од 22.05.2020. године, под бројем 30623 од 25.06.2020. године, под бројем 36943 од 20.07.2020. године, под бројем 44492 од 21.08.2020. године, под бројем 52423 од 24.09.2020. године, под бројем 59398 од 23.10.2020. године, под бројем 2576 од 19.01.2021. године и под бројем 38769 од 24.06.2021. године, са Анексом I број 62355 од 04.10.2021. године, сви закључени између туженог ЈКП „Београдски водовод и канализација“ и тужиоца АА из ... и да исти не производе правно дејство;

ОДБИЈА као неоснован тужбени захтев тужиоца да се утврди да је код туженог засновао радни однос на неодређено време ради обављања посла „...“ почев од 28.07.2014. године, да је тужиоцу радни однос на неодређено време ради обављања посла „...“ незаконито престао 30.11.2021.године, као и захтев за враћање на рад и реинтеграцију.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 223.500,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 5524/21 од 11.04.2023. године, ставом првим изреке, дозвољава се објективно преиначење тужбе, учињено поднесцима тужиоца од 02.11.2021. године, 01.12.2021. године и 14.09.2022. године. Ставовима другим до двадесет осам изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да су ништави уговори о обављању привремених и повремених послова заведени код туженог под бројем 355943 I 6-1 од 05.08.2014. године, под бројем 55823 I 6-1 од 12.11.2014. године, са Анексом I број 3758 I 6-1 од 27.01.2015. године, под бројем 11158 I 6-1 од 09.03.2015. године, под бројем 33151 I 6-1 од 30.06.2015. године, под бројем 66038 I 6-1 од 07.11.2015. године, под бројем 814 I 6-1 од 06.01.2016. године, под бројем 27118 од 06.05.2016. године, под бројем 52487 од 01.09.2016. године, под бројем 81066 од 23.12.2016. године, под бројем 28031 од 26.04.2017. године, под бројем 55213 од 15.08.2017. године, под бројем 95375 од 30.12.2017. године, под бројем 27727 од 25.04.2018. године, под бројем 60125 од 29.08.2018. године, под бројем 90145 од 20.12.2018. године, под бројем 23660 од 19.04.2019. године, под бројем 51993 од 26.08.2019. године, под бројем 82244 од 24.12.2019. године, под бројем 20944 од 24.04.2020. године, под бројем 23947 од 22.05.2020. године, под бројем 30623 од 25.06.2020. године, под бројем 36943 од 20.07.2020. године, под бројем 44492 од 21.08.2020. године, под бројем 52423 од 24.09.2020. године, под бројем 59398 од 23.10.2020. године, под бројем 2576 од 19.01.2021. године и под бројем 38769 од 24.06.2021. године, са Анексом I број 62355 од 04.10.2021. године. Ставом двадесет девет изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да је тужилац код туженог засновао радни однос на неодређено време ради обављања послова „...“ почев од 28.07.2014. године. Ставом тридесет изреке, утврђено је да је тужиоцу незаконито престао радни однос на неодређено време ради обављања послова „...“ код туженог, дана 30.11.2021. године, истеком периода на који је био закључен ништав Уговор о обављању привремених и повремених послова заведен код туженог под бројем 38769 од 24.06.2021. године. Ставом тридесет један изреке, обавезан је тужени да тужиоца врати на рад и реинтегрише у процес рада у року од осам дана од дана достављања писменог отправака пресуде. Ставом тридесет два изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 341.625,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 5060/23 од 23.11.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 5524/21 од 11.04.2023. године у ставовима од првог до тридесет другог изреке. Ставом другим изреке, укинута је решење о трошковима поступка садржано у ставу тридесет трећем изреке пресуде Првог основног суда у

Београду П1 5524/21 од 11.04.2023. године и у том делу враћа истом суду на поновни поступак.

Против става један правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је доставио одговор на ревизију и допуну одговора на ревизију. Истакао је и захтев за накнаду ревизијских трошкова.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20, 10/23-други закон) – у даљем тексту: ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, нити друге битне повреде правила поступка због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био радно ангажован код туженог ради обављања послова ... на основу више уговора о обављању привремених и повремених послова и Анекса I број 62355 од 04.10.2021. године, заведених у деловоднику туженог и закључених у периоду од 05.08.2014. године до 30.11.2021. године, при чему је радио пуно радно време и није имао прекиде у раду. Из Правилника о систематизацији послова код туженог број 33780-1 од 25.07.2014. године произлази да је у Сектору продаје и наплате, Служби ..., под бр. 5205000, систематизовано радно место „...“. Исто радно место, према Правилнику о организацији и систематизацији послова код туженог број 28671-1 од 09.06.2015. године, систематизовано је у Сектору мерења, Служби за ... под бројем 60406008. Тужилац је у спорном периоду обављао исте послове („...“) који по називу и опису послова одговарају систематизованом радном месту код туженог. Увидом у одлуку туженог број 85717 од 27.11.2017. године, утврђено је да је формирана комисија са задатком да предложи лица за пријем у радни однос на неодређено време услед трајног повећања обима посла у предузећу, и то из реда већ радно ангажованих радника код туженог.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепеним пресудама је усвојен тужбени захтев тужиоца, утврђена је ништавост наведених уговора о обављању привремених и повремених послова и утврђено да је тужилац код туженог засновао радни однос на неодређено време, почев од 28.07.2014. године. Како је, по оцени нижестепених судова, тужилац у периоду од 28.07.2014. године до 30.11.2021. године радио на истоврсним пословима континуирано, у прописаном радном времену са одређеним делокругом и описом послова, односно обављао их је дуже од 24 месеца, то се активирало правило преображаја радног односа из члана 37. став 4. Закона о раду, па је дошло до преображаја радног односа у радни однос на неодређено време почев од 27.08.2014. године.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом туженог указује да је у нижестепеним пресудама погрешно примењено материјално право.

Законом о буџетском систему, чије су норме обавезујуће и за туженог, као корисника јавних средстава, као и Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 108/13 – који је ступио на снагу 07.12.2013. године), као и каснијим изменама и допунама, чланом 27е став 34. прописано је да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, односно до 31.12.2017. године. Изузетно, у складу са ставом 34. овог члана, радни однос са овим лицима, може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа уз претходно прибављено

мишљење министарства (члан 27е став 35.). Укупан број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговора о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама код корисника јавних средстава, не може бити већи од 10% од укупног броја запослених (члан 27е став 36.). Изузетно, у складу са ставом 36, број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговора о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама код корисника јавних средстава, може бити већа од 10% укупног броја запослених уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства (члан 27е став 37.). Чланом 105. наведеног закона, прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са тим законом, примењују се одредбе тог закона.

Нижестепени судови су одлучујући о захтеву тужиоца, применили одредбе Закона о раду, али нису имали у виду да се у односу на туженог, као корисника јавних средстава, примењује и Закон о буџетском систему. Одредбе Закона о буџетском систему, којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду, којима се прописују услови за преображај радног односа са одређеног на неодређено време, како је то прописано чланом 105. Закона о буџетском систему.

Имајући у виду напред наведено, односно да нижестепени судови нису водили рачуна о цитираним одредбама Закона о буџетском систему и његовом односу са Законом о раду у погледу прерастања радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време, то су нижестепене одлуке преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу један изреке.

Тужени је успео у поступку по ревизији, те је тужилац обавезан да му накнади парничне трошкове у износу од 223.500,00 динара, применом члана 153, 154, 163. и 165. став 2. ЗПП. Туженом су досуђени одређени потребни трошкови који обухватају: састав одговора на тужбу и два образложена поднеска по 16.500,00 динара, заступања на четири одржана рочишта по 18.000,00 динара, заступања на два неодржана рочишта по 9.750,00 динара, састав жалбе 33.000,00 динара, све према Тарифи о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 121/12...37/21), као и за састав ревизије 49.500,00 динара према Тарифи о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 43/23).

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Како трошкови састава одговора на ревизију не представљају трошкове који су били потребни ради вођења парнице, на основу члана 154. став 1. ЗПП је одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић